

ΚΕΡΑΣΙΝΟΣ 1997
(ΙΟΥΝΙΟΣ)

ΜΗΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ ΕΤΟΣ 90 - ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 89

ΕΠΙΤΙΜΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ Ο ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΙΟΝΙΔΗΣ

Η απόδειξη ευγνωμοσύνης είναι αναγνώριση της προσφοράς ενός προσώπου είναι πράξη ευγνωμοσύνης, αλλά και ευχάρειας. Με την αναγνώριση αποδεικνύουμε ταυτόχρονα την ευγνωμοσύνη μας για το αχτινοβολία προσώπου που η πνευματική προσφορά είναι συμβολή και παρακαταθήκη, κληρονομιά και ανιδιοτελέστατο υπόμνημα στις επερχόμενες γενιές.

Την υποχρέωση αυτή τη φέρει η απόδειξη ευγνωμοσύνης τη διατύπωσε μπροστά από όλους ο θυρικός μας ομιλητής Πίνδαρος λέγοντας: "Πρέπει δη εὐχαρίστησαι ὑμνεῖσθαι ἀλλήλοισι σιδαίς". Δηλαδή κι οι καλοί πρέπει να ανυμνούνται με λόγια πιο όμορφα από τα ίδια.

Αυτή την έννοια είχε και η εκδήλωση που πραγματοποιήσε η Ευξείνου Λέσχη Βέροιας, να τιμήσει τον άνθρωπο, τον πολιτικό,

το νομικό, το λόγιο, το ιστορικό και ποθυβρευμένο ΓΙΩΡΓΟ Χ. ΧΙΟΝΙΔΗ, την Κυριακή 1η Ιουνίου 1997 στην αίθουσα διαλέξεων του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Βέροιας, ανακηρύσσοντάς τον επίτιμο πρόεδρό της.

Ναι, ήταν η πράξη αυτή μια απόδειξη ευγνωμοσύνης σ' έναν άντρα που η ευεργετική του αχτινοβολία ξεφεύγει από τα στενά όρια της Βέροιας της Ημαθίας.

Ευτυχισμένες είναι οι πατρίδες που έχουν στους κόρφους τους άντρες σαν το ΓΙΩΡΓΟ Χ. ΧΙΟΝΙΔΗ, που η προσφορά του είναι αθάνατη στο βωμό των ωραιότερων ελληνικών ιδανικών και της αγνής και αμάρτυρης, κατά τον Κάλθο, αρετής.

Η εκδήλωση

Στη αρχή της τιμητικής εκδήλωσης προσφώνησε τον τιμώμενο κ. Γιώργο Χιονίδη ο Γεν. Γραμματέας της Ε.Λ.Β.

κ. Μιχάλης Γερασιμίδης. Στη συνέχεια μίλησε με γλαφυρότητα για το Γιώργο Χιονίδη, ως πρόσωπο, η κ. Ρούθα Μουρατίδου και ακολούθησε κατόπιν ομιλία από τον αναδρομάρχη της Βέροιας κ. Γιάννη Αλεξιάδη με θέμα "Το ιστορικό έργο του Γιώργου Χιονίδη και την οποία δημοσιεύουμε στο τέλος της παρουσίασης της εκδήλωσης.

Επίσης συγχαρητήριες προσφωνήσεις απηύθυναν ο εκπρόσωπος του Μητροπολίτη, αρχιμανδρίτης π. Βαρβοθαλαμίας και ο Δήμαρχος Βέροιας κ. Χασιώτης. Μετά το τέλος των προσφωνήσεων έγινε απονομή περιγραμμένης και μεταλλίου στον κ. Γιώργο Χιονίδη από τον πρόεδρο της Ε.Λ.Β. κ. Γιάννη Μιχαηλίδη.

Σημειώνεται ότι την περιγραμμένη φιλοτέχνησε με ιδιαίτερη επιμέλεια το μέλος της Ε.Λ.Β. Ζωγράφος κ. Βάσω Σιδηροπούλου - Καρμύτσου.

Ακολούθησε στη συνέχεια η εντυπωσιακή αντιφώνηση του κ. Χιονίδη και η οποία έκλεισε ως εξής:

"Θα κλείσω, οριστικά την "Αντιφώνησή" μου, με μια ολιγόλογη αυτοκριτική αξιολόγηση της πορείας μου, αποκαλύπτοντας ότι, με την όποια (μικρή ή όχι) συνεισφορά - προσφορά μου, επιδίωξα να έχω το δικαίωμα να συμπεριληφθώ και εγώ στην κατηγορία

εκείνων, που, τόσο περικτικά, καθαίσιμα και τέλεια, περιέγραψε, αναφερόμενος στον εαυτό του και στο έργο του, ο αξέχαστος Μακάριος Ανδρόνικος, ο ανασκαφές των "βασιλικών τάφων" κ.τ.λ. της Βεργίνας, όταν έγραψε:

"Δεν περάσαμε από τη ζωή ανυποψίαστοι, ούτε κύλησαν άδειες οι μέρες μας κι ούτε γέμισαν μονάχα τον εαυτό μας".

"Σας ευχαριστώ"

Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν εκτός του Δημάρχου και του εκπροσώπου του Μητροπολίτη οι αντιδήμαρχοι κ.κ. Γκαβασιές και Ποταμίδης, οι δημοτικοί σύμβουλοι κ.κ. Κόλλιας, Καραντουμάνης, Τάκης και Ορ. Σιδηροπούλου, ο πρόεδρος του επιμελητηρίου κ. Καζαντζίδης, ο πρόεδρος της θρακικής Εστίας κ. Βακάλης.

Από τον πνευματικό κόσμο ο συγγραφέας - φιλόλογος κ. Θ. Γαβριηλίδης, ο συγγραφέας - ιστορικός κ. Ιωάννης Μελετιδής, ο λογοτέχνης κ. Ν. Σιδηροπούλος, ο λογογράφος της Αλεξανδρείας κ. Γ. Ντερόπουλος κ.α.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στη διάρκεια της εκδήλωσης λειτουργήσε με φροντίδα της Δημοσίας Βιβλιοθήκης Εκθεση των βιβλίων - ανατύπων του κ. Χιονίδη.

Η πετυχημένη τιμητική εκδήλωση έκλεισε με δεξίωση.

Η απονομή της τιμητικής διακρίσης από τον Πρόεδρο της Ε.Λ.Β. κ. Γιάννη Μιχαηλίδη, στον τιμώμενο κ. Γιώργο Χιονίδη. Στη φωτογραφία διακρίνεται επίσης η γλαφυρή ομιλήτρια κ. Ρούθα Μουρατίδου.

Σύντομο βιογραφικό σημείωμα του Γιώργου Χιονίδη.

Ο Γιώργος Χιονίδης γεννήθηκε στη Ραχιά Ημαθίας το 1934 από Ποταμίου γονείς. Τη ζωή του αφράγισε η ορίστη διαγωγή που του έδωσε η μητέρα του Μαγδαληνή (ο πατέρας του πέθανε τρεις μήνες πριν τη γέννησή του).

Ως νομικός υπηρέτησε την κορωνίδα των επιστημών με ξεχωριστό ζήλο. Δικηγόρος του

Πρωτοδικείου της πόλης μας προήχθη στο Εφετείο και στη συνέχεια στον Αρειο Πάγο. Συνέγραψε 37 νομικές μελέτες.

Εξελέγη βουλευτής την περίοδο 1974 - 1977.

Σαν ιστορικός έγραψε το δίτομο μνημειώδες έργο "Ιστορία της Βέροιας".

Δημοσίευσε 100 και πλέον ιστορικές μελέτες για την Πόλη της

Βέροιας και γενικά τη Μακεδονία.

Αρθρογράφος σε εφημερίδες και περιοδικά.

Τιμήθηκε με πολλές τιμητικές διακρίσεις και το 1995 βραβεύτηκε από την Ακαδημία Αθηνών.

Από το γάμο του με την Πόπη έχει μια κορούλα τη Δήμητρα.

Μια μαρτυρία

Το σημείωμα - αφήγημα που ακολουθεί είναι της σεϊμνιστής Μαγδαληνής χήρας του Χαρ. Χιονίδη, μητέρας του κ. Γιώργου Χιονίδη:

"Η οικογένειά του πεθερού μου

Υπαγόρευσε η Μαγδαληνή, χήρα Χαράλ. Χιονίδη (1906 - 1996)

Ο παππούς σου, ήταν σε αυτά τα χωριά (7), πρόεδρος (στη Γιάντα). Ήταν πολύ δραστήριος και οι Τούρκοι τον φοβόντουσαν. Είχαν στην οικογένειά του δύο αδελφια δύσπαντρα, ένα αγόρι και ένα κορίτσι, που ζούσαν μαζί του.

Η δική του οικογένεια ήταν:

Χορδάκης, Κοσμάς, Κώστας, Ελένη, Θυράνια, Παρένα. Τη γυναίκα του τη λέγανε Μαρία, πολύ καλόψυχη και βοηθούσε τους φτωχούς και των επείγουστων στην 3η οδ.

ΑΠΟ ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ

Στην Ιερά Μονή Παναγίας Σουμελά ιστορικά κειμήλια

Στη Μονή της Παναγίας Σουμελά στο Βέρμιο Ημαθίας μεταφέρονται τα κειμήλια της ομώνυμης ιστορικής Μονής που βρίσκονται στον Πόντο.

Αυτό εξήγγειλε στο χαιρετισμό που απηύθυνε προς τους συνέδρους του Δ' παγκόσμιου συνεδρίου Παντιακού Ελληνισμού ο Υπουργός Πολιτισμού Ευάγγελος Βενιζέλος.

Ανακοίνωσε δε ότι η μεταφορά των κειμηλίων από το Μουσείο Μπενάκη στη Μονή του Βεργίου θα γίνει στις 15 Αυγούστου κατά τη διάρκεια των επίσημων εκδηλώσεων που θα γίνουν στην Ιερά Μονή Παναγίας Σουμελά στην Καστανιά για τον εορτασμό της κοιμήσεως της Θεοτόκου.

Οι ανακοινώσεις του Υπουργού Πολιτισμού για την μεταφορά των κειμηλίων στην Παναγία Σουμελά έγιναν την Κυριακή κατά την ομιλία του κ. Υπουργού στο Δ' παγκόσμιο συνέδριο του Παντιακού Ελληνισμού.

Να σημειώσουμε ότι οι συνέδροι του παγκόσμιου συνεδρίου Παντιακού Ελληνισμού πριν από την έναρξη των εργασιών του επισκέφθηκαν την Ιερά Μονή Παναγίας Σουμελά στην Καστανιά Βέροιας όπου φιλοξενήθηκαν από τον Μητροπολίτη μας κ. Παντελεήμονα.

Η Ευξείνου Λέσχη της Βέροιας σε ποιητιστικές εκδηλώσεις στην Αλεξανδρούπολη

Ο Ποιητικός και Επιμορφωτικός Σύλλογος Ανθέας - Αριστέου της Αλεξανδρούπολης διοργανώνει το 3ο πανελλήνιο φεστιβάλ παραδοσιακών χωρών από 1 έως 3 Αυγούστου, ενώ στις 3 Αυγούστου θα πραγματοποιηθούν τα εγκαίνια του Πνευματικού Κέντρου της Κοινότητας Ανθέας (στις 10.30 το πρωί).

Στις εκδηλώσεις θα πάρει μέρος και το συγκρότημα της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας.

Κέντρο Πληροφόρησης Παλινοστούτων

ΣΤΗ ΝΟΜΑΡΧΙΑ

Εκίνησε τη λειτουργία του στη Νομαρχιακή Αυτ/ση Ημαθίας (Μητροπόλεως 38, 5ος όροφος), το Κέντρο Πληροφόρησης και υποστήριξης παλινοστούτων, το οποίο δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος Integration Through trainin and work της κοινοτικής πρωτοβουλίας ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ - HORIZON - Παλινοστούτες.

Το κέντρο δημιουργήθηκε για να προσφέρει υπηρεσίες πληροφόρησης και υποστήριξης στους παλινοστούτες Πόντιους από τις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης στα θέματα που τους αφορούν και θα λειτουργεί όλες τις εργάσιμες ημέρες, τις ώρες 09.00 - 13.00.

ΟΙ ΝΕΟΙ ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ

Ο Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. της Ε.Λ.Β. κ.κ. Γιάννης Μιχαηλίδης και Κώστας Καθατής ανάμεσα στους νέους μας. Στην υγεία σας!

1. Μεγάλη συμβολή Σημαντική παρέμβαση από τον εκπρόσωπο του Μητροπολίτη και ηγούμενο της Ιεράς Μονής Παναγίας Σουμελά, Αρχιμανδρίτη Πατέρα Παύλο Αποστολίδη, έγινε την ημέρα των εκδηλώσεων για τη Γενοκτονία σχετικά με τη διαμόρφωση του χώ-

ρου της πλάτειας "Νίκου Καπετανίδη". Παρουσία των παροβρισκομένων, κατά την τελετή του μνημοσύνου ο Δήμαρχος Βεροίας κ. Γιάννης Χασιώτης δήλωσε ότι από τον προϋπολογισμό του Δήμου θα δωθούν 10.000.000 δρχ. για την ανέγερση της Πλάτειας

"Νίκου Καπετανίδη".

Ηταν μια σπουδαία παρέμβασή του πατέρα Παύλου που είχε πλήρη ανταπόκριση από το Δήμαρχο κ. Χασιώτη.

2. Εντευκτήριο Νέων

Εδώ κι ένα χρόνο περίπου το τμήμα Νέων της Ε.Λ.Β., από τη ίδρυσή του, συναντιέται στο δικό του χώρο, στο εντευκτήριό του, κάθε Δευτέρα στις 9 το βρά-

δυ, όπου κάνει ενδιαφέρουσες συζητήσεις και παίρνει πρωτοβουλίες που αγγίζουν τους νέους και δημιουργούν τις προϋποθέσεις εκείνες που προάγουν την παράδοση αλλά και τις ανθρώπινες σχέσεις.

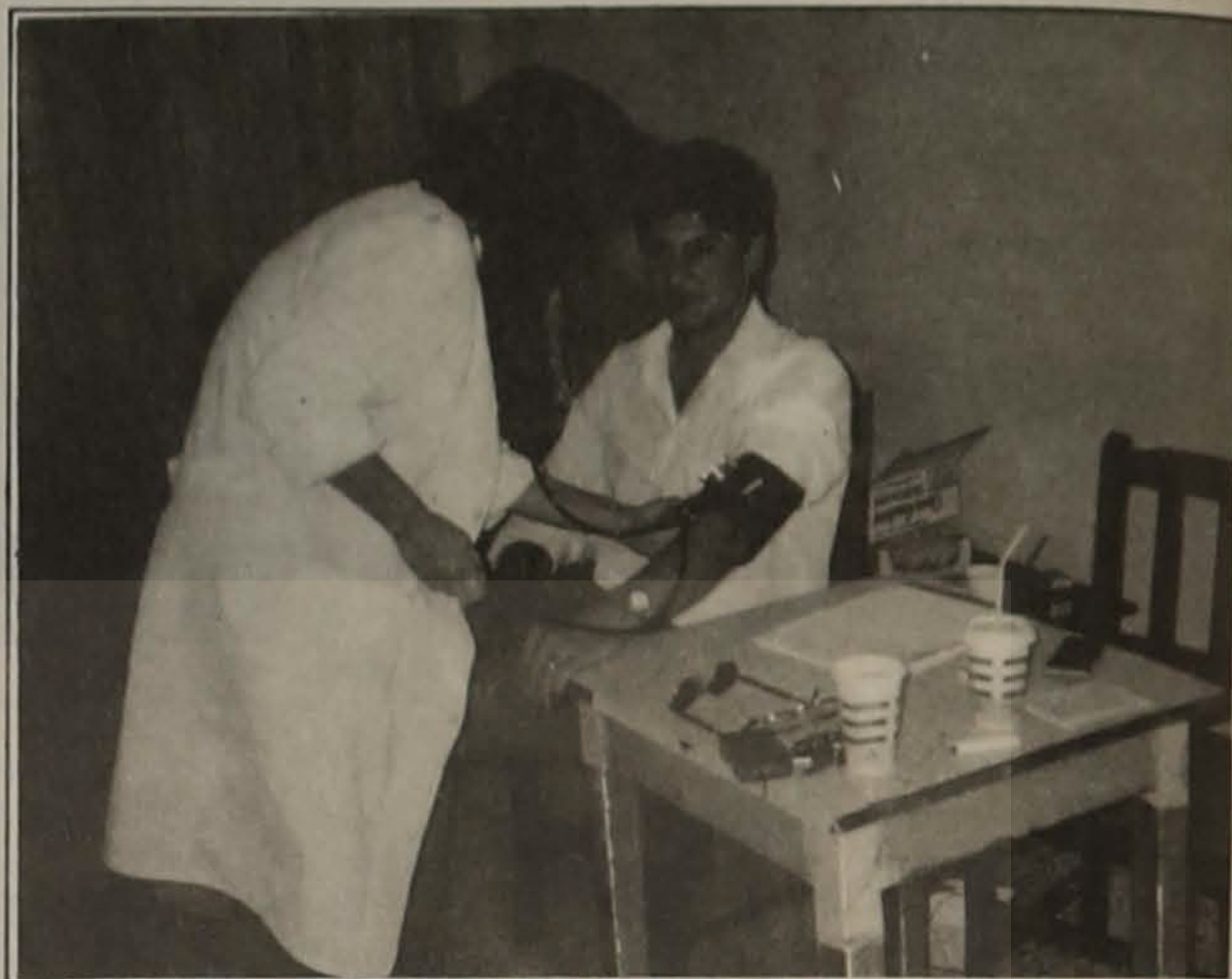
3. Αθλητική εκδήλωση του Συνδέσμου Ελληνοποντίων "Αργοναύτης".

Την Κυριακή, 8 Ιουνίου, στη αίθουσα των αθλητικών εγκαταστάσεων "OKINAWA" του κ. Ν. Παντασίδη πραγματοποιήθηκαν αγώνες "Τζούντο" από το Συνδέσμο Ελληνοποντίων Βεροίας "Αργοναύτης".

Την εκδήλωση χαιρέτησαν ο Νομάρχης Ημαθίας κ. Ανδρέας Βλαζάκης κ. και ο Αντιδήμαρχος κ. Γκαβασιές. Συμμετείχαν στην εκδήλωση Συνδεδασμένοι Ελληνοποντίων από την Κατερίνη, Σκύδρα, Θεσσαλονίκη και Βέροια.

Εντυπωσιακές ήταν οι επιδόσεις των αθλητών. Αξίζει κάθε έπαινος στους διοργανωτές και στα παιδιά.

ΣΤΗΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

Και σε έργα αγάπης πρωτοστατεί το τμήμα των Νέων της Ε.Λ.Β. Στιγμιότυπο από την εθελοντική αιμοδοσία που έγινε την Κυριακή 1 Ιουνίου. Τους αξίζει ένα μεγάλο ΕΥΓΕ!

Με το σημερινό φύλλο καθιερώνεται και "Στήλη των Νέων της Ε.Λ.Β.". Είναι μια αναγκαιότητα που έρχεται να καλύψει ένα κενό. Είναι ακόμα και κάτι σαν ηθική επιβράβευση στο δημιουργικό έργο που επιτελούν οι Νέοι μας μέσα από τη θαληπρή του Δ.Σ. της Ε.Λ.Β.

Οι Νέοι μας είναι προσδοκία κι η ηγήδα για τη συνέχιση της όμορφης ποντιακής παράδοσης. Η σκυτάλη της συνέχισης διακιωματικά ανήκει σ' αυτούς.

Είναι ωραίοι οι Νέοι μας και είμαστε υπερήφανοι γι' αυτούς. Με ιδιαίτερη προσοχή παρακολουθούμε τις δραστηριότητές τους που ομοιογουμένως είναι θαυμάσιες. Σας χαιρόμαστε, Παιδιά!

"Αργοναύτης".

Για πέιμε λύρα μ' έμορφον πώς αγροικός στ' όλια, και το λαλόπος το γλυκόν, πώς παίρ λαρών τα πόνε;

Κηδεύτηκε στην Παναγία Σουμελά ο Ισαάκ Λαυρεντίδης

Κηδεύτηκε από τον Ιερό Ναό της Μονής Παναγίας Σουμελά ο Ισαάκ Λαυρεντίδης, ο οποίος ήταν επίτιμος πρόεδρος του Ιδρύματος "Παναγία Σουμελά". Ενθέρμος υποστηρικτής του Ποντιακού Ελληνισμού ο Ισαάκ Λαυρεντίδης μεταξύ των πολλαπλών του δραστηριοτήτων έγραψε βιβλία, άρθρα και μελέτες για τους Πόντιους, ενώ υπήρξε μέλος και συνεργάτης της Επιτροπής Ποντιακών Μελετών και της Ποντιακής Εστίας.

Ο Ισαάκ Λαυρεντίδης γεννήθηκε στο Αρτακιοί του Καρς του Πόντου το 1911. Από 7 ετών έχασε τον πατέρα του και το 1923 ήρθε με την οικογένειά του στην Ελλάδα και εγκαταστάθηκε στον Λευκώνα Σερρών.

Μέσα στα προβλήματα και τις δυσκολίες που αντιμετώπισε εκεί η οικογένειά του μεγάλωνε η λαχτάρα του για σπουδές κι έτσι έφυγε στην Αθήνα όπου σπούδασε στη Νομική Σχολή. Από το 1938 ασκούσε το επάγγελμα του δικηγόρου στις Σέρρες. Με την κήρυξη του πολέμου επιστρατεύτηκε, τραυματίστηκε στη μάχη και μετά την κατάρρευση του μετώπου (41-44) γίνεται μέλος της Οργάνωσης "Αντίσταση του Γένους". Τιμήθηκε με το

Χρυσό Αριστείο Ανδρείας και με το παράσημο της Εθνικής Αντίστασης.

Εξελέγη δέκα φορές βουλευτές με το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας και διετέλεσε κοσμητορας, αντιπρόεδρος και πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων, ενώ έλαβε μέρος και σε διάφορες αντιρροσωπείες κοινοβουλευτικού χαρακτήρα.

Ο Ισαάκ Λαυρεντίδης πέθανε σε ηλικία 86 ετών.

ΙΣΑΑΚ ΛΑΥΡΕΝΤΙΔΗΣ

Γεννήθηκε στο Ορτάκιοι του Καρς (Καυκάσου) το 1911 και κατέληξε σαν πρόσφυγας στην Ελλάδα και εγκαταστάθηκε στον Λευκώνα Σερρών. Εργάστηκε στην εταιρία ΜΟΥΞ - Γιούλεν όταν κατασκεύασε τα αποστραγγιστικά έργα στην πεδιάδα των Σερρών. Το 1932 έγινε φοιτητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Πήρε το πτυχίο του το 1937. Κατόπιν δικηγόρος στις Σέρρες. Βουλευτής εξελέγη για πρώτη φορά το 1948 (Λαϊκού Κόμματος), το 1952 (Ελλην.Συναγερμού) και με την ΕΡΕ το 1956, 1958, 1961, 1963, 1964.

Έγινε αντιπρόεδρος της βουλής, πρόεδρος κοινοτικών επιτροπών,

πρόεδρος Ελληνοτουρκικού Κοινοβουλευτικού Συνδέσμου και μετείχε της 15μελούς κοινοβουλευτικής αποστολής στην ΕΣΣΔ το 1956.

Εξελέγη επίτιμος πρόεδρος του Σωματείου "Παναγία Σουμελά" της Πανελληνίου Συνομοσπονδίας Οδηγητών και διαφόρων οργανώσεων και της "Ευξείνου Λέσχης Ποντίων Ν.Σερρών". Ήταν πρόεδρος της Συντακτικής Επιτροπής του "Δελτίου Αγορανομίας" και μέλος της "Επιτροπής Ποντιακών Μελετών". Ετιμήθη με το χρυσούν αριστείον ανδρείας.

Ο Ισαάκ Λαυρεντίδης καθ' όλο το διάστημα της πολιτικοκοινωνικής δραστηριότητάς του έβρισκε το χρόνο να καταχωρεί κείμενά του στο "Σερραϊκό Βήμα", "Πρόοδο", "Ποντιακά Χρονικά", "Ποντιακή Εστία", "Αρχείο του Πόντου", "Προσφυγικός Κόσμος", κ.α.

Εδημοσίευσε αξιόλογες μελέτες όπως "Ο Ελληνοβουλγαρικός Καπνός Εξωτερικής Καταναλώσεως" (1956), "Η στρατευση των εκ Πόντου Ελλήνων της Ρωσίας" (1944), "Η κατά το 1857-1907 μετοικεσία των Ελλήνων Ποντίων του Καυκάσου εις Ελλάδα" (δημοσιεύθηκε στον 31ο τόμο του Αρχείου

του Πόντου). "Τα πεπρωμένα της φυλής - Νέα ιστορική αφετηρία" (1971). "Πρόσφυγες εξ

ανταλλαγής και ανταλλάξιμοι" (1971). "Πρόσφυγες εξ

αυτάλλης και ανταλλάξιμοι" (1971). "Πρόσφυγες εξ

αυτάλλης και ανταλλάξιμοι" (1971). "Πρόσφυγες εξ

αυτάλλης και ανταλλάξιμοι" (1971). "Πρόσφυγες εξ

αυτάλλης και ανταλλάξιμοι" (1971). "Πρόσφυγες εξ

αυτάλλης και ανταλλάξιμοι" (1971). "Πρόσφυγες εξ

αυτάλλης και ανταλλάξιμοι" (1971). "Πρόσφυγες εξ

αυτάλλης και ανταλλάξιμοι" (1971). "Πρόσφυγες εξ

αυτάλλης και ανταλλάξιμοι" (1971). "Πρόσφυγες εξ

αυτάλλης και ανταλλάξιμοι" (1971). "Πρόσφυγες εξ

αυτάλλης και ανταλλάξιμοι" (1971). "Πρόσφυγες εξ

αυτάλλης και ανταλλάξιμοι" (1971). "Πρόσφυγες εξ

αυτάλλης και ανταλλάξιμοι" (1971). "Πρόσφυγες εξ

αυτάλλης και ανταλλάξιμοι" (1971). "Πρόσφυγες εξ

αυτάλλης και ανταλλάξιμοι" (1971). "Πρόσφυγες εξ

αυτάλλης και ανταλλάξιμοι" (1971). "Πρόσφυγες εξ

αυτάλλης και ανταλλάξιμοι" (1971). "Πρόσφυγες εξ

αυτάλλης και ανταλλάξιμοι" (1971). "Πρόσφυγες εξ

αυτάλλης και ανταλλάξιμοι" (1971). "Πρόσφυγες εξ

αυτάλλης και ανταλλάξιμοι" (1971). "Πρόσφυγες εξ

αυτάλλης και ανταλλάξιμοι" (1971). "Πρόσφυγες εξ

αυτάλλης και ανταλλάξιμοι" (1971). "Πρόσφυγες εξ

αυτάλλης και ανταλλάξιμοι" (1971). "Πρόσφυγες εξ

αυτάλλης και ανταλλάξιμοι" (1971). "Πρόσφυγες εξ

"ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ"

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ Οικονομολόγος - Συγγραφέας Θουκυδίδη 2 - τηλ. (0331) 25.282 ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ ΑΦΟΙ ΠΑΤΣΙΚΑ Ε.Ε. ΤΗΛ. (0331) 66.913, 61.160 - FAX (0331) 66.979 ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ Γωνία 16ης Οκτωβρίου - Διός Τηλ. (0331) 28.356 ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ 1.000 δρχ.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟΝ "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"

* Οι στήλες του "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ" είναι στη διάθεση όλων των αναγνωστών του.
* Οι εργασίες πρέπει να στέλνονται αν είναι δυνατόν δακτυλογραφημένες.
Χειρόγραφα δημοσιευμένα ή όχι δεν επιστρέφονται.

Η Πανελλήνια Ένωση Ποντίων Αξιωματικών ευχαριστεί τον Υπουργό Κ. Ακη Τσοχατζόπουλο

Η Πανελλήνια Ένωση Ποντίων Αξιωματικών "Αλέξανδρος Υψηλάντης" απέστειλε προς τον Υπουργό Εθνικής Αμυνας κ. Ακη Τσοχατζόπουλο την παρακάτω επιστολή:

"Κύριε Υπουργέ,

Η Ενωσή μας αισθάνεται χρέος αυτής να σας ευχαριστήσει θερμά για το αεροσκάφος C-130 που της διαθέσατε με σκοπό να φέρει εις πέρας το πολιτιστικό, ιστορικό και εθνικό έργο της, των αποκαλυπτηρίων δηλαδή του Επιταφίου Μνημείου του Μεγάλου Αγωνιστή της Ρωμοσύνης Κωνσταντίνου Αλέξανδρου Υψηλάντη στο Κίεβο της Ουκρανίας.

Η τελετή αυτή των αποκαλυπτηρίων υπήρξε λαμπρή. Πλήθος Ελλήνων και Ουκρανών επισήμων και απλών πολιτών παρακολούθησαν με κατανύξη το ολό πρόγραμμα απ' αρχής μέχρι τέλους. Οι εντυπώσεις υπήρξαν άριστες και τα σχόλια ήταν κοθακευτικά για την Ελλάδα και τους Έλληνες γενικά.

Η δική σας συμβολή, στην επιτυχή ολοκλήρωση του έργου τούτου είναι αδιαμφισβήτητα μεγάλη. Εκείθεν και η απέραντη ευγνωμοσύνη των απανταχού Ελλήνων Ποντίων.

Με κάθε τιμή
Ο πρόεδρος
Γεώργιος Τσαλουκίδης
Υποπρόεδρος (Ι) ε.α.
Ο γεν. γραμματέας
Κων/νος Βασιλειάδης
Εφεδρος Λοχαγός (ΠΖ)

ΚΙ ΑΛΛΗ "ΣΟΔΕΙΑ"

Του κ. Ανδρέα Ελ. Ταταριδίου

Όσο υπάρχουν άνθρωποι που γράφουν και μορφοποιούν τα γραπτά τους σε βιβλία, τόσο και θα υπάρχει και η δική μου αγάπη προς το βιβλίο. Επειδή δε έχω και ποντιακή καταγωγή, τούτο με οδηγεί προς το ποντιακό βιβλίο. Τούτο το αποκτώ, είτε από τους ίδιους τους δημιουργούς του (= συγγραφείς) είτε αγοράζοντάς το. Έτσι και τις γνώσεις μου πηραύω και την βιβλιοθήκη μου.

Και ιδού η νέα "σοδεία" μου, που εύχομαι να την γευθούν και οι συμπατριώτες, άναγνώστες του "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ".

1) "Σελίδες Ιστορίας, αίματος και θυσίας Πόντου και Μικράς Ασίας", του Ιωάννη Α. Παυλίδου, Θεσ/νίκης 1979, σελ. 447.

2) "Παράδοσιακή και σύγχρονη Ποντιακή Κουζίνα" της Ευφροσύνης Γρηγοριάδου - Βακίρτζή, Θεσ/νίκης 1990, σελ. 128, μεγάλο σχήμα (Σημ.: Αξίζει εδώ να σημειωθεί ότι... προηγήθηκε στην έκδοση ποντιακού "Τσελεμεντέ" η ποίηση - ποίηση γνωστή Ποντία Λογία κ. Τασούλα Καμπουρίδου με το έργο της "Μαγειρική και Ζαχαροπλαστική του Πόντου", Καβάλα 1985, σελ. 160. Αυτό εντελώς πληροφοριακά και για την ιστορία!...)

3) "Το Ποντιακό Ζήτημα σήμερα" του Μιχάλη

Χαραλαμπίδη, Αθήνα 1990, Γ' έκδοση, σελ. 115 + 62 σελίδες φωτογραφίες και χάρτες κ.λ.π. "Έκδοση Ιδρύματος Μεσογειακών Μελετών".

4) "Η "έξοδος" των Ελλήνων του Κόρς της Αρμενίας (1919 - 21)" του Ιωάννη Φ. Καζταριδίου, φιλολόγου Καθηγ. Θεσ/νίκης 1996, σελ. 139 + 10 σελ. φωτογραφίες.

5) "Το Κρυπτοχριστιανικό ζήτημα στον Πόντο" του Στάθη Πεθαγιάνη, Θεσ/νίκης 1996, σελ. 213 + 1 χάρτης της Θεοσώτου Επαρχίας Τραπεζούντας (Μητρόπολις και Επισκοπή) εκδ. Επιτροπής Ποντιακών Μελετών.

6) "Η Μασούκα του Πόντου", Νίκου Λαπαρίδη, επ. Λυκειάρχη - Φιλολόγου, ιστορική διαδρομή, Θεσ/νίκης 1996, σελ. 181 + 1 χάρτης του πόντου.

7) "Ποιήματα και... τραγούδια στη Νεο - Ελληνική και Ποντιακή Γλώσσα" του Γεωργίου Γρηγοριάδη, συντ/χου δασκάλου, Αθήνα 1997, σελ. 96.

Αξίζει να αναφερθεί ότι από τα παραπάνω βιβλία τα 4, 5 και 6 είναι εκδόσεις του γνωστού Εκδοτικού Οίκου Αφών Κυριακίδη στη Θεσ/νίκη, των Αφών Κυριακίδη που μας χάρισαν ηλιόστα όσα βιβλία συμπατριωτών μας σε πρώτη έκδοση η

ανατυπώνοντάς τα. Εν ευκαιρία, εξάρουμε αυτή την ωραία τακτική των εν λόγω συμπατριωτών μας, που αποβαίνει επ' ωφελεία των νεώτερων γεννιών του Ποντιακού Ελληνισμού.

**ΑΝΔΡΕΑΣ
ΕΛ. ΤΑΤΑΡΙΔΗΣ
Ζάκυνθος**

Υατερόγραφο: στα Χανιά ζει και δημιουργεί ένας Πόντιος, της νέας γενιάς, που εκδίδει ένα περιοδικό Λόγου και Τέχνης, το "ΕΡΕΙΣΜΑ", το οποίο δεν έχει να ζηλέψει τίποτε (σε ύλη και τεχνική μορφή) από τα ομοειδή της Αθήνας. Το όνομά του: Χρήστος Μαχαιρίδης. Και η διεύθυνσή του: Σούδας 51 - Χανιά, Τ.Θ. 31, Τ.Κ. 73110

Το συνιστούμε ανεπιφύλακτα στους συμπατριώτες όλων των γενεών.

Ο ίδιος

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Το 1979, λόγω σημαντικής μείωσης του αριθμού των μοναχών της, η μονή κηδεύθηκε από την συνοδεία του Αγιορείτη Γέροντα Χαραλάμπους, ποντιακής καταγωγής που διέμενε στην περιοχή των Καρυών. Ο παλιός προηγούμενος πηρόν. Χαράλαμπος, που ηγουμένευσε μέχρι το 1989 έδωσε στη μονή πνευματική και αριθμητική άνθιση, χάρη στην ανεπιτήδευτη απλότητά του, την μεγάλη ημευματική του κατάρτιση και κατάσταση, που απέκτησε ασκούμενος σκληρά κοντά στον φημισμένο ερημίτη γέροντα Ιωσήφ τον Σπηλαιώτη.

Ηδη ο πολυσέβαστος γέροντας απολαμβάνει τους πνευματικούς

Η ΜΟΝΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΚΟΜΝΗΝΟΥ

Του Αρχιμανδρίτη Παύλου Αποστολίδου
Ηγουμένου Ιεράς Μονής Παναγίας Σουμελά

καρπούς των κόπων του εφουσχάζοντας στο ασκητικό κελιά του Αγίου Νήφωνος Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, πνευματικού αναστήματος της μονής. Τους οιακές της ηγουμενείας ανέλαβε ο Αρχιμανδρίτης Πέτρος, από την μαρτυρική Αρμόχωστο της μεγαλονήσου Κύπρου. Εάν ο π. Χαράλαμπος θα παραμείνη στη νεώτερη ιστορία της μονής ως ο κυρίως επανδρωτής της, ανεπιφύλακτα λέμε ότι ο Καθηγούμενος Πέτρος είναι ο σύγχρονος ανακαινιστής της, αφού τα κτίρια λόγω της πα-

λαιότητας των είχαν υποστεί μεγάλες φθορές και αυτός πρωτίστως, ανέλαβε το βάρος της αποκαταστάσεώς των.

Σήμερα οδόκληρη η μονή παρουσιάζει την εικόνα εργοταξίου. Κάθε έργο, επιτελείται κυρίως με τον ιδιώτα και τον μόχθο των πατέρων, με ξεχωριστή επιμέλεια, τηρουμένων όλων των συγχρόνων μέσων και προδιαγραφών, αναπαλαιώσης των κτιριακών εγκαταστάσεων της μορφής αυτής.

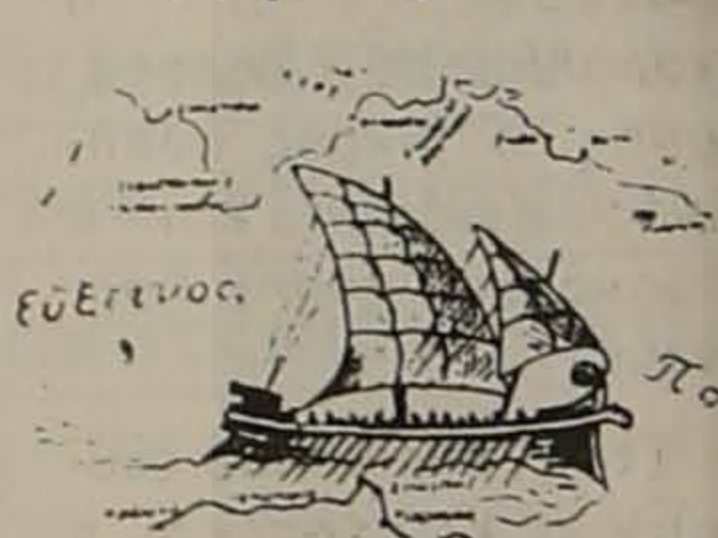
Οι εξαιρετές τοιχογραφίες του καθολικού, που φιλοτέχνησε

κατά τα πρότυπα της Κρητικής λεγομένης σχολής, ο σπουδαίος αγιογράφος Ζώρζης (1547) συντηρούνται και καθαρίζονται, με αποτέλεσμα την καθαρή ενάτησίω τους και την μεταεπίωση του προσκυντή.

Το νότιο τμήμα της αυλής με τα θαυμάσια, καθαρίσθηκα από τους σοβάδες, και χαιρεται κανείς την ομορφιά της πλινθοδομής. Το ηγουμενείο, το γρηκομείο, ανακαινίσθηκα και σειρά έχει ο ψηλός πύργος της μονής, Παλαιά καλλιό, σεσθρωμένα στο νότιο μέρος, αξιοποιήθηκα και στεγάσουν ήδη το εικονοφυλάκιο, με το παρακλήσιο του Αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτου.

Στους χώρους του φιλοξενείται μία αξιόλογη συλλογή φορητών εικόνων που η μονή διαθέτει και χρονολογείται από τον 14ο αι. και εξής. Ανάμεσά τους ξεχωρίζει η αμφιπρόσωπη με τον Τίμιο Πρόδρομο και τον αυτοκράτορα Αλέξιο Γ' (α' όψη) και τους Αγίους Ευγένιο, τον Τραπεζούντιο, και τους συναθητές του Κάντιδο, Ουαθεριανό και Ακύθα (β' όψη) του 14ου αι.

Συνέχεια στο επόμενο φύλλο

Κηδεύτηκε στην Παναγία Σουμελά ο Ισαάκ Λαυρεντίδης

Συνέχεια από την 2η σελ. (1975).

Σημ.: Σαν μνημόσυνο για τον μεγάλο Πόντιο που χάσαμε για πάντα: τον Ισαάκ Λαυρεντίδη. Αιώνια η μνήμη του!

**Ανδρέας Ελ. Ταταριδής
ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΟΝΤΙΑΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ**

Με το θλιβερό άγγελμα του θανάτου του Ισαάκ Νικολάου Λαυρεντίδη, επιτίμου προέδρου της Επιτροπής Ποντιακών Μελετών, μεγάλου τέκνου της ποντιακής οικογένειας και εκλεκτού μέλους της ελληνικής κοινωνίας, συνήλθε στις 14 Ιουνίου 1997 εκτάκτως το διοικητικό συμβούλιο της Επιτροπής Ποντιακών Μελετών και αποφάσισε τα ακόλουθα:

- Να παραστεί ούσωμο το Δ.Σ. στη νεκρώσιμη ακολουθία και στην εκφορά του μεταστάψτος.
- Να εκφωνηθεί επικήδειος λόγος από τον αντιπρόεδρο του Δ.Σ. κ. Διαμαντή Λαζαριδίδη.
- Να κατατεθεί βαρύτιμος επί της σορού.
- Να αναρτηθεί μεσίστια η σημαία της επιτροπής από σήμερα και ως την ημέρα της κηδείας και να τηρηθεί ενός λεπτού οίγη κατά

την ετήσια γενική συνέλευση των μελών της ΕΠΜ.

- Να αργήσουν τα γραφεία της επιτροπής κατά την ημέρα της κηδείας.

- Να εκφραστούν τα θερμά συλλυπητήρια στην οικογένεια του θανόντος.

- Να δημοσιευτεί το παρόν ψήφισμα διά του τύπου.

Ποντιακά πένθη ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΚΩΤΙΑΔΗΣ

Ενας ακόμα συμπατριώτης μας της Ξεριζωμένης γενιάς έφυγε από το μικρό αυτό κόσμο και μπήκε στην αιωνιότητα.

Είναι ο σεϊμνηστος Μιλτιάδης Κωτιάδης του Παντελή. Ο μακαρίτης γεννήθηκε το 1915 στη

Σάντα του Πόντου. Προσφυγόπουλο εγκαταστάθηκε με την οικογένειά του στη Βεργίνα Ημαθίας Δημιούργησε οικογένεια και ήταν εργατικός. Πήρε μέρος στην Εθνική Αντίσταση. Στη ζωή του αγωνίστηκε πάντα όρθιος.

Ηταν αγαπητός κι ωραίος άνθρωπος. Στις 6/5/97 είπε το στερνό Αντίο.

Το χώμα της Βεργίνας που τον σκέπασε ας είναι ελαφρό.

Αιώνια η μνήμη του.

Σημείωση: Στη μνήμη του η κόρη του Ανθούλα Φασίδου προσέφερε το ποσό των 10.000 δρχ. στην Ε.Α.Β.

"Αργοναύτης"

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΤΟΥΣ ΝΕΚΡΟΥΣ

Από το Πάσχα μέχρι την Πεντηκοστή, λέει η παράδοση, οι νεκροί κυκλοφορούν ελεύθερα ανάμεσά στους ζωντανούς. Γι' αυτό οι πιστοί κάνουν επισκέψεις στα νεκροταφεία, κάνουν προσφορές στους νεκρούς ή δίνουν σε φτωχούς τη μερίδα του αποθανόντα.

Στην Κορώνη, οι χήρες τη Λαμπρή δεν τρώνε την πρώτη μερίδα που τους προσφέρεται, αλλά τη φυλάνε και τη δίνουν σε κάποιο φτωχό. Στη Λακωνία, πολλές οικογένειες, όταν τελειώσει η Ανάσταση, παίρνουν μαζί τους πασχαλινά αυγά ψωμί και τυρί, πάνε στο νεκροταφείο και τα αφήνουν πάνω στους τάφους των νεκρών τους.

Σε άλλα ελληνικά χωριά αυτήν την επίσκεψη την κάνουν οι γυναίκες τη νύχτα της Πασχαλιάς.

"ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ" - Πάσχα, 27.4.1997

(Από το παραπάνω σχόλιο, που μας έστειλε ο συνεργάτης μας από τη Ζάκυνθο κ. Ανδρέας Ελ. Ταταριδής, προκύπτει ότι τα δικά μας "Ταφία" γίνονται όμοιά τους κι' αλλού εδώ στην Ελλάδα).

Υπόσχεση

Το κατάφερε και απέσπασε την υπόσχεση του Δημάρχου Βέροιας ο Πόντιος ηγούμενος της Παν.Σουμελά, εκπρόσωπος του σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη, στις εκδηλώσεις μνήμης της γενοκτονίας του Ποντιακού Ελληνισμού.

Τελειώνοντας την επιμνημόσυνη δέηση που έγινε στο μνημείο Καπετανίδη, ο δυναμικός ηγούμενος της Σουμελά, ζήτησε από μικρόφωνου να στηθεί το μνημείο του Καπετανίδη και να γίνουν επεμβάσεις στο χώρο ώστε να αναδειχθεί το μνημείο. Η αντίδραση του Δημάρχου Βέροιας κ.Γ.Χασιώτη υπήρξε άμεση. Μόλις τελείωσε η κατάθεση στεφάνων ο Δήμορχος πήρε το μικρόφωνο και υποσχέθηκε ότι φέτος θα γίνουν έργα στο συγκεκριμένο χώρο, ενώ ο ίδιος θα προτείθει στο δημοτικό συμβούλιο να συμπεριληφθεί πίστωση, για τον ίδιο λόγο, στον προϋπολογισμό της επόμενης χρονιάς.

Όπως είναι φυσικό, η δημόσια δέσμευση του Δημάρχου δημιούργησε ικανοποίηση στους συγκεντρωμένους (περισσότεροι Πόντιοι). Ικανοποίηση που φρόντισε να εκφράσει άμεσα μετά ο πρόεδρος της Ευξείνου Λέσχης κ. Γ.Μιχαηλίδης.

Βεβαίως υπήρξαν και οι σχετικές γκρίνιες αλλά το κλίμα της ημέρας δεν επέτρεψε την έκφρασή τους.

Εκείνο που έμεινε πάντως είναι η βεβαιότητα ότι ο συγκεκριμένος χώρος θα διαμορφωθεί έτσι ώστε να αποτελέσει δείγμα τιμής στη μνήμη του Ποντιακού Ελληνισμού που έδωσε το αίμα τους στις αθησαμόντες πατρίδες.

"Μακεδονική" Αριθ. Φύλλου 226,
Δευτέρα 26 Μαΐου 1997

"Ξενίας ο Αρκάς τα Λύκαια έθυσσε και αγώνα έθηκε"

Ξενοφών (Κύρου Ανάβασις 2.1)
Γράφει ο ΝΙΚΟΣ Ι. ΚΩΣΤΑΡΑΣ

Μάλιστα στα βάθη της Μικράς Ασίας οι Μύριοι θεωρούσαν μεγάλη τη γιορτή των Λυκαίων και τα γιόρτασαν σε ολιγοήμερη στάθμευση και τον αγώνα τίμησε ο ίδιος ο Κύρος όταν ο μισθοφορικός στρατός έφτασε στις Πέλλες της Φρυγίας της Μικρασίας, ο Ξενίας από την Αρκαδία, αρχηγός του μισθοφορικού στρατού οργάνωσε τη γιορτή για τα Λύκαια: "Ενταύθα έμεινε (ο Κύρος) ημέρας τρεις εν αις Ξενίας ο Αρκάς τα Λύκαια έθυσσε και αγώνα έθηκε, τα δε άθλα ήσαν σπληγκίδες χρυσαί, αυτά έγραφε ο Ξενοφών στο βιβλίο του "Κύρου Ανάβασις".

Ακόμη και όταν διέσχισαν τις δυσπρόσιτες περιοχές των Καρδούχων και διέβησαν το βουνό Μελά αντικρύζοντας την θάλασσα του Πόντου κραυγάζοντας θάλαττα! θάλαττα, έφτασαν στην Τραπεζούντα (το 400 π.Χ.) και ετέλεσαν αθλητικούς αγώνες.

Και μια υπενθύμιση, η Τραπεζούντα του Πόντου ήταν αποικία της Τραπεζούντας της Αρκαδίας, παρά τις όχθες του Αλφειού κατά τον Πausανίαν (Paus. Η 27.6).

"ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΣ", Ιούνιος 1997